

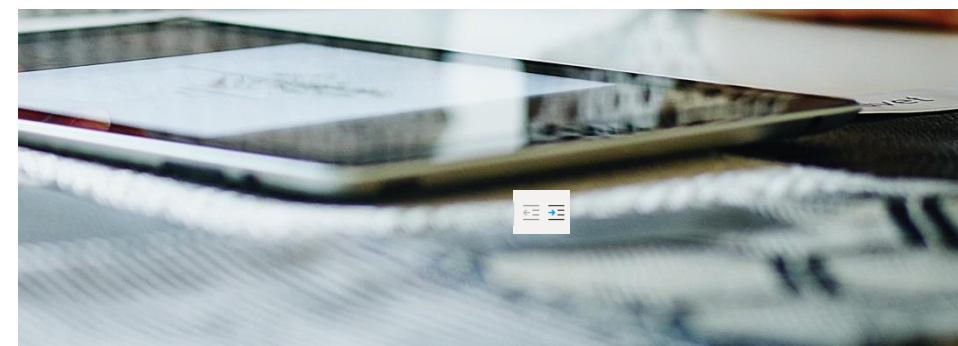

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Accountantsverslag 2021

Gemeente Uden

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
25 mei 2022

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Gemeente Maashorst
T.a.v. de raad en het college van burgemeester en wethouders
Postbus 83
5400 AB Uden

16 juni 2022

Referentie:

Geachte leden van de raad en het college,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze opdracht om de jaarrekening 2021 (de 'jaarrekening') van gemeente Uden te controleren. We hebben de controle uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan van 2 december 2021.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle van uw jaarrekening en is met uw ambtelijke organisatie en portefeuillehouder financiën besproken.

Wij hebben de inhoud van dit verslag op 25 mei 2022 besproken met de verantwoordelijk wethouder en de organisatie en zullen het bespreken tijdens de vergadering van de audit commissie op 16 juni 2022. Heeft u in de tussentijd nog vragen, neem dan gerust contact met ons op.

Wij bedanken u en uw medewerkers voor de medewerking tijdens onze controle.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. T.A.G. van Boxtel RA
senior director

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Boschdijktunnel 10, 5611 AG Eindhoven, Postbus 6365, 5600 HJ Eindhoven
T: +31 (0) 88 792 00 20, F: +31 (0) 88 792 94 13, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen**
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01

- Aanbiedingsbrief
- **Onze kernboodschappen**
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

Onze kernboodschappen in één oogopslag

Onze conclusies

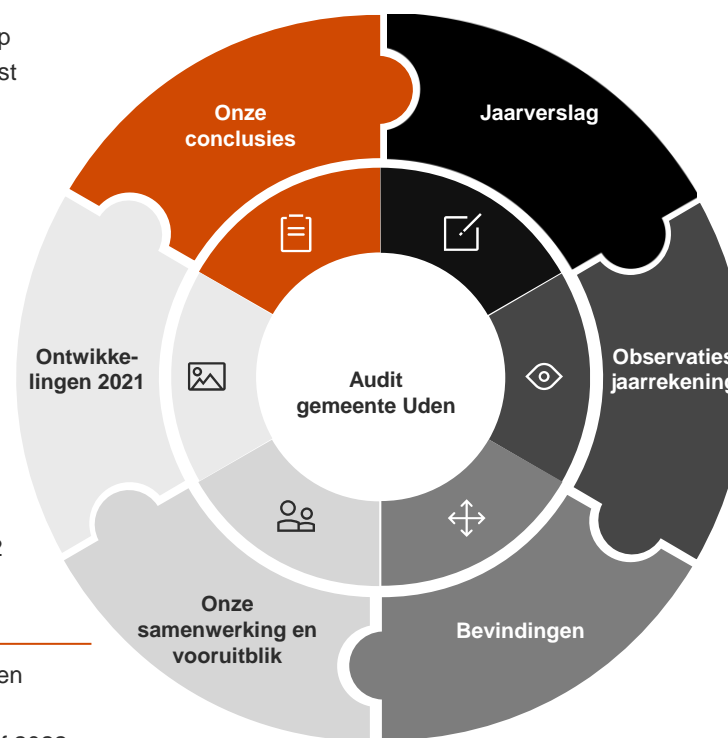
Wij hebben onze controle van de jaarrekening van gemeente Uden afgerond en zijn voornemens een goedkeurende accountantsverklaring te verstrekken op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Daarnaast geldt dat we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving hebben geconstateerd.

Ontwikkelingen 2021

- Ruimtelijk domein: Het risicoprofiel van de grondexploitaties is redelijk stabiel.
- Parameters zijn evenwichtig ingeschat.
- Sociaal domein: Uitgevoerde controle van het sociaal domein leidt niet tot een aanpassing in ons oordeel.
- Bedrijfsvoering: de interne beheersing moet nog verder ingericht en verbeterd worden om over 2022 tot een rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Onze samenwerking en vooruitblik

- We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces.
- De rechtmatigheidsverantwoording is effectief vanaf 2022. De gemeente moet nog actie ondernemen voor de voorbereiding hierop.

Jaarverslag

- Het jaarverslag is van goede kwaliteit en geeft voldoende inzicht in financiële positie van gemeente Uden.
- Ontwikkelingen rondom de nieuwe gemeente Maashorst komen duidelijk naar voren.

Observaties jaarrekening

- De financiële positie van gemeente Uden is verbeterd door het positieve resultaat.
- Het eigen vermogen is gestegen van €83,4 mio naar eind 2021 €87,7 en is €7,1 mio hoger dan begroot voor 2021.
- Schatting van het college zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen
- Geen onrechtmatigheden geconstateerd in relatie tot Covid-19.

Bevindingen

- Onzekerheid uit de LTA, niet gecontracteerde zorg.
- Geen sprake van onrechtmatigheden in de Europese aanbestedingen.
- Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid toe.

02

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2021 is goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2021 van gemeente Uden afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid en financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Fouten en onzekerheden geconstateerd in relatie tot getrouwheid

In totaliteit hebben we 2 controleverschillen geconstateerd in relatie tot getrouwheid, deze zijn gecorrigeerd. De overzichten van deze fouten en onzekerheden inzake getrouwheid worden [hier](#) getoond.

Geen rechtmatigheidsfout geconstateerd

Er zijn gedurende de controle geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd, enkel

de onzekerheidsfout betreft €1,68 miljoen (2020: €1.738). Het detailoverzicht van fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid wordt [hier](#) getoond.

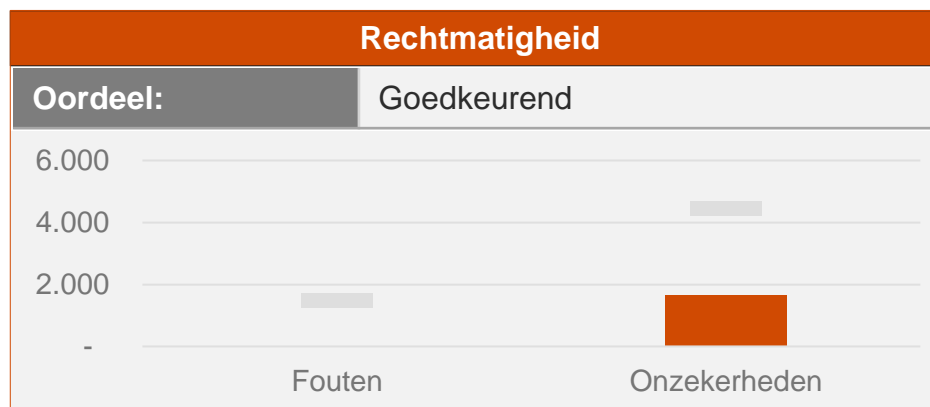
Overige informatie in uw jaarverslag is consistent met uw jaarrekening

Als accountants zijn wij ervoor verantwoordelijk dat wij in onze controleverklaring verslag uitbrengen over de overige informatie die in het jaarverslag is opgenomen. De overige informatie omvat uw [jaarverslag, programmaverslag, de paragrafen en de bijlagen]. Wij hebben geen materiële inconsistenties, materiële onjuistheden en/of omissies opgemerkt in de informatie die op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet worden verstrekt.

■ = absoluut bedrag fouten of onzekerheden x €1.000

■ = door u vastgestelde goedkeuringstolerantie x €1.000

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffende de geconstateerde fouten en onzekerheden in relatie tot rechtmatigheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €200.000. Afwijkingen in relatie tot rechtmatigheid zijn niet te corrigeren. Het college heeft geconcludeerd dat het kwalitatieve en kwantitatieve effect niet materieel is. Wij zijn het eens met deze beoordeling van het college.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Onzekerheid uit LTA, niet-gecontracteerde zorg en maatwerk	Lasten Jeugdzorg	0	€1.678.827
		Totaal	0	€1.678.827

- ☰ Aanbiedingsbrief
- 💬 Onze kernboodschappen
- 📍 Onze conclusies
- 📍 **Speerpunten**
- ↔️ Ontwikkelingen 2021
- ☰ Jaarverslag
- 📈 Jaarrekening
- ⚙️ Vooruitblik
- 👥 Onze samenwerking
- 📁 Bijlagen

Speerpunten

Bij de uitvoering van de controle kunt u ons specifieke speerpunten meegeven. Dit hebben we met u besproken in de rekeningcommissievergadering van 2 December 2021. In dit hoofdstuk geven we onze bevindingen over die speerpunten.

03

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten**
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Speerpunt IT

Update IT-werkzaamheden

Algemene IT-beheersingsmaatregelen stabiel en van voldoende niveau

Voor de systemen die we in de scope van de jaarrekeningcontrole 2021 (Key2Financien) hebben opgenomen zijn deze van voldoende niveau. Aanvullend hebben wij ook enkele IT-beheersmaatregelen op uw netwerk beoordeeld. Ten opzichte van de interim rapportage hebben wij geen nieuwe bevindingen geconstateerd met betrekking tot Key2Financien en het netwerk.

De IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, wel zijn deze gericht op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continue, betrouwbare werking van de IT-omgeving van gemeente Uden, voor zover relevant in het kader van de jaarrekeningcontrole.

Gedurende de toetsing van de systeemgerichte inkoopcontroles van Key2Financien hebben we de volgende bevinding vastgesteld:

- Vier medewerkers beschikken over de mogelijkheid om zelfstandig het proces voor het aanmaken van betaalbestanden en uitvoeren van betalingen te doorlopen.

Ter opvolging van hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd (data-analyse) op alle boekingen om vast te stellen of de functiescheiding in het betaalproces is afgedwongen.

Verscherpte aandacht voor cyber risico's blijft nodig

In de rapportage interim bevindingen hebben wij u aandacht gevraagd voor het toenemende risico op het gebied van cybersecurity en diverse aanbevelingen gedaan waaronder het uitvoeren van een organisatie brede risico assessment en het patchen van kwetsbare systemen. Gemeente Uden moet rekening houden met het veranderend dreigingslandschap, ook vanwege de grote hoeveelheid aan gevoelige data. Cybercriminelen maken dankbaar gebruik van

nieuwe kwetsbaarheden. De afgelopen jaren hebben laten zien dat cybercriminelen een aantal methoden consistent gebruiken, namelijk ransomware, phishing en business e-mail compromise (BEC) als meest voorkomende. Wij adviseren u de komende periode specifieke aandacht te geven aan

- Het uitvoeren van gedegen en continue risicomanagement. De implementatie van de BIO, waarin de belangrijkste risico's worden benoemd en geprioriteerd, is een belangrijke verbetering, maar gezien de grote opgave op cyber security komende jaren is risicomanagement een continue proces en is blijvende aandacht noodzakelijk. Cybersecurity is niet het 'feestje' van de CISO, Privacy Officer of IT-afdeling, maar een verantwoordelijkheid van iedereen.
- Het geven van periodiek aandacht aan het informatiebeveiligingsbewustzijn van medewerkers en creëren van een cultuur waar mensen vergissingen (bijvoorbeeld het klikken op een verdachte e-mail) of risicovolle situaties melden. Een juiste cultuur zal van werknemers een sterke menselijke firewall maken in plaats van de zwakste schakel in het huidige cyber landschap.

Wij zien een stijgende trend van 'BEC-aanvallen', waarbij een aanvaller een legitiem, gezaghebbend e-mailaccount kaapt of nauw nabootst ('spoofen') om andere personen te overtuigen acties uit te kunnen laten voeren. Dit is de meer geraffineerde vervolgstap van phishing, die effectiever is. Het doel is veelal om een betaling of wijziging van rekeninggegevens uit te lokken (zoals in het geval van Bol.com en Brabantia) of om andere gevoelige gegevens te verkrijgen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten**
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Speerpunt IT

Update IT-werkzaamheden

- (Crisis)oefening baart kunst. Het ontwerpen en trainen van een holistisch reactievermogen op bijvoorbeeld een cyberaanval is van essentieel belang. Denk hierbij aan de noodzaak voor een duidelijk en begrijpelijk incident responseplan dat bekend is voor de hele organisatie.
- Registratie en regelmatig onderhoud. Een eenduidige registratie van alle IT-assets, het doorvoeren van patches op uw IT-systemen, het verwijderen van overbodige accounts zijn noodzakelijke acties. Niet het leukste werk, maar absoluut noodzakelijk.
- Blijf testen, bijvoorbeeld door 'ethische hacks' en andere technische scans op uw IT-systemen uit te voeren. Dagelijks komen er nieuwe kwetsbaarheden bij en de beveiliging van uw IT-systemen moeten bij blijven. Deze testen geven u het inzicht dat nodig om misbruik te voorkomen.

De voorgaande punten hebben één gemene deler: cybersecurity is niet de verantwoordelijkheid van één afdeling of functionaris, maar van de hele organisatie. En als de hele organisatie meewerkt aan de digitale veiligheid en weerbaarheid, krijgt de raad van bestuur meer context, meer grip én meer comfort om de vraag te kunnen beantwoorden: doen wij de juiste dingen en doen wij die goed genoeg om te borgen dat de dienstverlening kan doorgaan en onze mensen beschermd zijn?

Meer informatie over de laatste ontwikkelingen leest u terug in onze [Digital Trust Insights survey 2022](#) op onze website.

Wij zien dat ransomware in 2021 de belangrijkste aanvalsmethode was en bleef voor cybercriminelen. Zij hebben hun methode de afgelopen tijd verder verfijnd. Het nieuws van een 'breach' wordt door hen nu doelbewust gelekt, voorzien van bewijs in de vorm van verkregen gevoelige gegevens en van de dreiging om deze te publiceren. Dit, soms gecombineerd met een DDoS-aanval om herstelwerkzaamheden te ontwrichten, zorgt dat de druk op de slachtoffers toeneemt om het losgeld te betalen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- **Speerpunten**
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Speerpunt projecten

Majeure projecten

In de jaarrekening 2021 zijn in de programma's de majeure projecten van > € 500.000 opgenomen. Deze projecten lopen meerdere jaren. Met de raad is afgesproken deze periodiek in de planning- en controlproducten te betrekken. Per project zijn stoplichten opgenomen voor planning, budget en risico. Het oorspronkelijk krediet en het restant eind 2021 zijn ook te zien.

Het gaat om:

- 15 projecten in programma 2 verkeer en vervoer
- 3 projecten in programma 3 economie
- 3 projecten in programma 7 volksgezondheid
- 1 project programma 8 Volkshuisvesting

Het is goed dat deze projecten in de programma's worden toegelicht. De toelichting vindt niet altijd op een zelfde wijze plaats. We adviseren u de majeure projecten in een totaal overzicht op te nemen en daarbij ook de financiële relatie met de jaarrekening te leggen. Het is voor de lezer niet duidelijk of het bijvoorbeeld om kosten in de exploitatierekening gaat of om te activeren investeringen en welke categorie het dan betreft.

- ☰ Aanbiedingsbrief
- 💬 Onze kernboodschappen
- 📍 Onze conclusies
- 📍 Speerpunten
- ⇌ **Ontwikkelingen 2021**
  - Ruimtelijk domein
  - Sociaal domein
  - Bedrijfsvoering
- ☰ Jaarverslag
- 📈 Jaarrekening
- ⚙️ Vooruitblik
- 👥 Onze samenwerking
- 📁 Bijlagen

Ontwikkelingen 2021

In dit hoofdstuk beschrijven we relevante ontwikkelingen voor het ruimtelijke domein, het sociaal domein en het domein bedrijfsvoering.

04

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

 Jaarverslag

 Jaarrekening

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Ruimtelijk domein

Inzicht in realisatie belangrijke projecten

Ook in 2021 hebben verschillende realisaties plaatsgevonden op de grondexploitatieprojecten. Over 2021 zijn een totaal van €3,1 miljoen aan lasten, €12,8 miljoen aan baten, €1,1 miljoen aan mutatie voorzieningen en €2,4 miljoen aan winstnemingen gerealiseerd op onderhanden projecten. Dit leidt tot een afname van de boekwaarde naar €30,1 miljoen (2020: €36,4 miljoen).

De voorziening exploitatienadelen is gedaald naar €9,6 miljoen per jaareinde (2020: 10,7 miljoen). Deze daling wordt veroorzaakt door de realisatie op project Uden-Noord 1.

Herzieningen op project Eikenheuvel

Ten behoeve van het onderzoek naar hoe de wijze van samenwerking met de marktpartijen vorm kan worden gegeven, is op een meer gedetailleerde wijze de kostenkant van de grondexploitatie in beeld gebracht. De grondexploitatie per 1-1-2022 gaat derhalve uit van een integrale ontwikkeling van het project Eikenheuvel en van de gronden die eigendom zijn van de marktpartijen (voorkeursmodel gemeente).

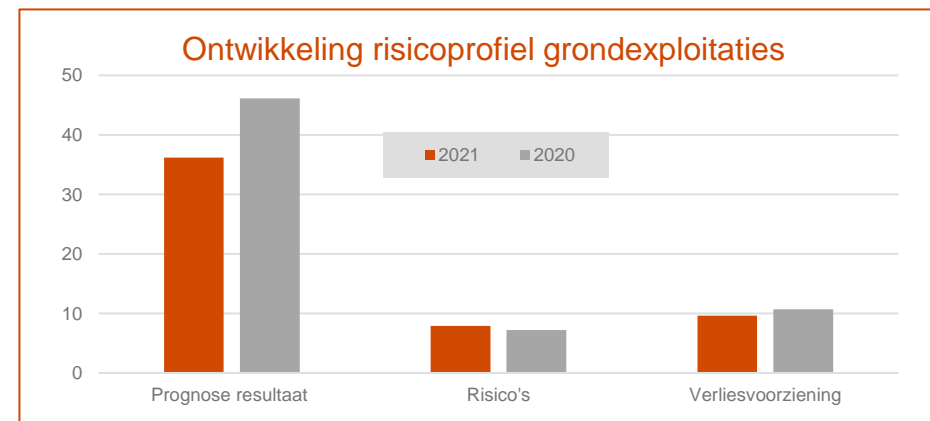
In verband met het Didam-arrest is de grondexploitatie deels gebaseerd op opbrengsten uit grondverkoop en deels uit aan de marktpartijen in rekening te brengen exploitatiebijdragen. Als gevolg hiervan heeft bureau stadkwadraat een herrekening van exploitatie Eikenheuvel uitgevoerd.

Vorenstaande heeft geleid tot een planherziening groot €3,9 miljoen, bestaande uit €11,7 miljoen toename in lasten en €7,8 miljoen toename in baten. Dit heeft geen effect op de financiële resultaten in 2021 omdat nog geen sprake is van winstneming. Wel heeft het een negatief effect op de eindwaarde van het project, dus een lager winstprognose.

Wij hebben de uitgangspunten bij deze herrekening beoordeeld en achten deze passend.

Het risicoprofiel van de grondexploitaties ligt in lijn met voorgaand jaar

In 2021 is een positief bedrijfsresultaat grondbedrijf gehaald van €3,5 miljoen. Dit positieve resultaat wordt met name behaald door een vrijval van de verliesvoorzieningen van per saldo €1,1 miljoen en een winstneming van €2,4 miljoen, met name het gevolg van project Hoogveld. De grondexploitatie gerelateerde risico's zijn conform de paragraaf weerstandsvermogen gestegen naar €7,9 miljoen (2020: €7,2 miljoen).

Figuur 1: Risicoprofiel grondexploitaties

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021

Ruimtelijk domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

 Jaarverslag

 Jaarrekening

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Ruimtelijk domein

De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig bepaald.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Ruimtelijk domein
- Sociaal domein**
- Bedrijfsvoering
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Sociaal domein

Kosten sociaal domein lager dan begroot voor 2021

Het sociaal domein kent een stevige opgave. Sinds 2015 is er sprake van een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van maatwerkvoorzieningen (Jeugd en Wmo) en daarmee stijgende lasten.

Gemeente Uden kent hierbij eveneens de opgave van het vaststellen van de prestatielevering binnen het sociaal domein. Gemeente Uden ondervangt dit bij de persoonsgebonden budgetten door de toetsing in het herindicatie-proces, signalen uit cliëntervaringen, klachtenprocedures etc.

Voor Jeugdhulp wordt dit afgedekt door de controleverklaring van de centrumregelingen en voor WMO ZIN is de gemeente sinds 2020 zelf verantwoordelijk voor de verzameling van de productieverantwoordingen. Zie hiervoor ook eveneens de volgende sheet.

Sociaal Domein	Realisatie 2021 (x €1.000)	Begroting incl wijziging 2021 (x €1.000)	Realisatie 2020 (x €1.000)
Algemene voorzieningen	5.763	6.279	4.946
Wijkteams (toegang)	1.837	1.986	2.931
Inkomensregelingen	15.792	17.347	19.571
Begeleiding en arbeidsparticipatie	11.148	11.264	11.761
Maatwerkvoorzieningen	1.398	1.489	1.401
Maatwerkdienstverlening 18+	9.793	9.624	9.041
Maatwerkdienstverlening 18-	11.887	11.890	11.069
Totaal	57.617	59.879	61.575

Tabel 1: Sociaal Domein

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Ruimtelijk domein
- Sociaal domein**
- Bedrijfsvoering
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Sociaal domein

Verantwoording sociaal domein in jaarstukken 2021 moeizaam

Productieverantwoordingen WMO

Sinds 1 januari 2020 is de centrumregeling WMO regio Brabant-Noordoost gewijzigd waardoor Gemeente Uden zelfstandig verantwoordelijk is voor de verzameling van productieverantwoordingen. Gemeente Uden heeft productieverantwoordingen over 2021 verzamelt en gecontroleerd. Tijdens de controle zijn hierbij geen materiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Te hanteren foutmarge in rapportage SVB

Ten aanzien van de pgb-bestedingen Jeugdzorg en Wmo constateren we dat de externe accountant van de SVB diverse bevindingen heeft geconstateerd ten aanzien van rechtmatigheid. De landelijke foutpercentages zijn specifiek gebaseerd op de materiële fouten. Op basis van de eerder uitgebrachte projectbrieven is de verwachte fout berekend voor de gemeente. De totale onzekerheid op basis van de rapportages van de SVB is €58.207. Dit bedrag is als onzekerheid aangemerkt binnen onze controle.

Uit de regioverantwoording Jeugd komen de volgende onzekerheden naar voren

Onzekerheden uit LTA, niet-gecontracteerde zorg en maatwerk

In de financiële verantwoording zijn lasten opgenomen voor LTA (landelijk transitiearrangement, niet-gecontracteerde zorg en maatwerk) van €1,7miljoen. Voor deze kosten is het niet mogelijk om prestatielevering vast te stellen. Dit op basis van specifieke afspraken die veelal direct worden doorverwezen. In de regioverantwoording is alleen de juistheid van deze kosten gecontroleerd. Voor het maatwerk is vastgesteld dat is voldaan aan het protocol voor declareren van maatwerk. Daarom zijn deze zorglasten als onzekerheid in de controle aangemerkt.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
  - Ruimtelijk domein
  - Sociaal domein
  - Bedrijfsvoering**
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering volop in beweging na fusie 2022

Fusie Maashorst – Proces beginbalans en harmonisering van de processen

Zowel gemeente Uden als gemeente Landerd waren gemeente waarbij de interne beheersing en processen op orde waren. Op dit moment is de gemeente Maashorst de processen aan het samenvoegen en hierbij wordt gekeken naar het verbeteren van de processen doormiddel van het samenvoegen van de beste opties om dit het meest efficiënt en effectief te laten verlopen.

Het proces omtrent de samenvoeging van de beginbalans is op dit moment in gang. De financiële administraties zijn samengevoegd en de uitgangspunten van de grondexploitaties voor de gemeentes zijn geharmoniseerd.

Binnen de gemeente wordt er reeds al gewerkt met het nieuwe rekeningstelsel. Echter vergt het tijd om deze veranderingen en processen samen te voegen en te stroomlijnen. Wij merken echter dat Gemeente Maashorst hier actief mee aan de slag is.

Ontwikkelingen internal audit

Gedurende 2021 zijn de werkzaamheden van de internal audit conform het controleplan uitgevoerd. In 2022 zal er voor de hernieuwde gemeente

Maashorst een nieuwe controleplan worden opgesteld en zal deze centraal worden uitgevoerd.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag**
  - Financiële positie
  - Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

05

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie

De kerngetallen laten een positieve ontwikkeling zien

De financiële conditie is voor veel gemeenten ondermaats, zo stelt de VNG in de in november 2021 gepubliceerde financiële conditie-index.

Het vermogen van de gemeente Uden is in 2021 toegenomen met €4,3 mio terwijl een afname van €2,8 mio begroot was. Het eigen vermogen ultimo 2021 is zodoende €7,1 mio hoger dan begroot.

Wij hebben uw financiële positie aan de hand van zes kengetallen onder elkaar gezet. De solvabiliteit van Gemeente Uden is gestegen. Daarnaast is de netto schuldquote afgenomen. Deze kengetallen laten zien dat de gemeente met voldoende eigen middelen gefinancierd is.

Het kengetal grondexploitaties geeft de verhouding weer tussen de boekwaarde grondexploitaties en de totale baten van de gemeente Uden. De belangrijkste mutaties in de boekwaarde zijn toegelicht in het onderdeel ruimtelijk domein. Het kengetal grondexploitaties ligt met 22,8% boven het landelijke gemiddelde van 9%.

Het saldo van de structurele exploitatieruimte ligt bij de jaarrekening 2021 met 3,0% hoger dan in 2020, maar ook hoger dan begroot (-3,5% begroot) en de streefwaarde van nihil. Het hogere saldo wordt met name verklaard door het positieve resultaat van de jaarrekening 2021.

De incidentele baten en lasten zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. In de grondslagen zijn de gehanteerde uitgangspunten toegelicht. Landelijk speelt er discussie omtrent de begripsvorming en uitwerking van de incidentele baten en lasten. Gemeente Uden heeft hier uitvoerig overleg gehad met de provincie omtrent de begripsvorming. Na aanleiding van deze overleggen is de begroting 2022 voor gemeente Maashorst hierop aangepast.

(eur x 1.000)	31 dec 20	31 dec 21	31 dec 21 *)
Algemene reserve	57.209	53.026	57.209
Bestemmingreserve	23.530	27.850	23.530
Jaarresultaat	2.676	6.816	-/-124
Totaal eigen vermogen	83.415	87.693	80.615

*) betreft werkelijke balans 2020 minus begrootte mutaties

Kengetallen	Gemeente Uden		Landelijk**	
	2021	2020	2021*	2020
Weerbaarheid				
Solvabiliteit	44,5%	42,7%	31%	35%
Grondexploitaties	22,8%	29,5%	9%	9%
Structurele exploitatieruimte	3,0%	1,2%	1%	2%
Wendbaarheid				
Nettoschuldquote	48,5%	54,0%	73%	49%
Nettoschuldquote gecorrigeerd	45,3%	49%	67%	42%
Belastingcapaciteit	87,9%	90,1%	105%	103%
* op basis van de begroting 2021				
** Bron: https://findo.nl/jive				

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

 Jaarrekening

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Financiële positie

Het weerstandsvermogen toont een stabiel beeld en is hoger dan begroot

Gemeente Uden stuurt voor de ratio weerstandsvermogen op een waarde tussen 1 en 2. De weerstandsratio van gemeente Uden per jaareinde bedraagt 3,45. Dit betekent dat gemeente Uden goed in staat is haar gekwantificeerde risico's op te vangen.

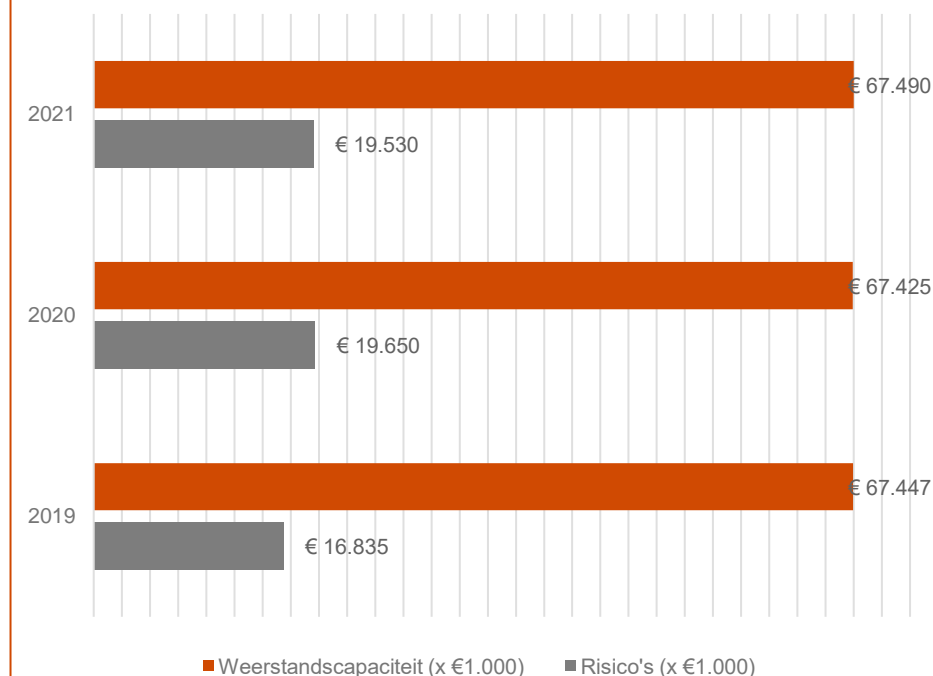
Het weerstandsratio is eind 2021 positiever dan begroot. Hiermee beschikt gemeente Uden over een sterkere vermogenspositie per jaareinde dan initieel verwacht. Ten opzichte van 2020 is het weerstandsratio vrijwel gelijk gebleven.

De financiële risico's komen voornamelijk voort uit (€ x 1.000):

- Impact van Covid-19 (€1.500)
- Grondexploitatie – Planaanpassingen (€1.500)
- Grondexploitatie – vertragingsrisico (€1.500)
- Grondexploitatie – Te nemen maatregelen a.g.v. PFAS, flora en fauna, archeologie, explosieven etc. (€1.500)
- Grondexploitatie – Duurdere kosten BWRM dan normcalculatie (€1.500)
- Sociaal domein: jeugd (1.020)
- Sociaal domein: WMO 2015, WMO 2007 en WMO voorzieningen (970)

Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, het jaarresultaat, stille reserve en de ruimte in de ozb, zoals toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Figuur X Ontwikkeling weerstandsvermogen

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie

Het resultaat van gemeente Uden laat zich in dit tijdperk lastig voorspellen

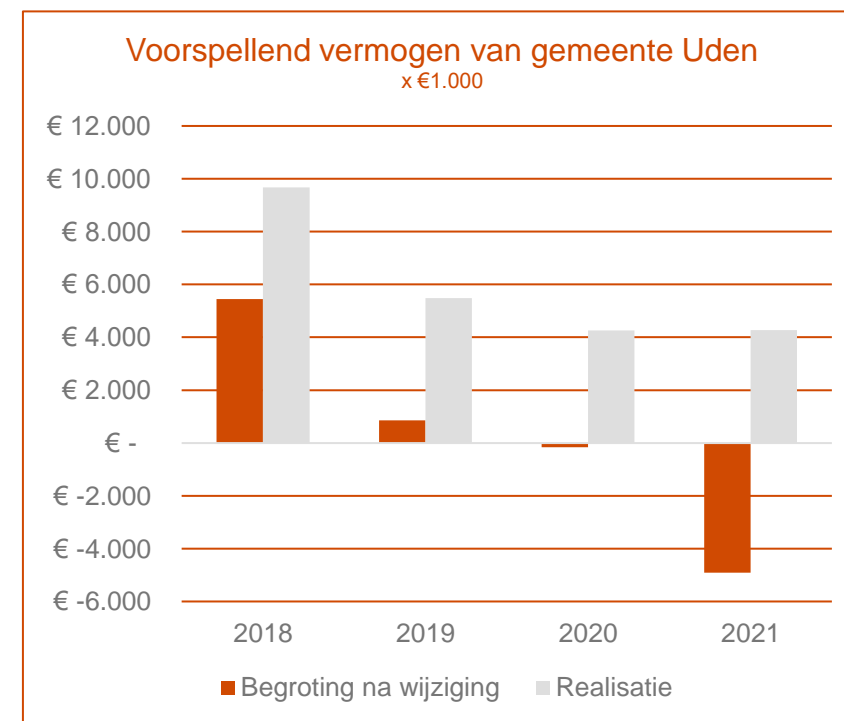
De grafiek hiernaast laat het verschil tussen het begrote en gerealiseerde saldo van baten en lasten zien van 2018 tot en met 2021, het resultaat voor toevoegingen en onttrekkingen uit reserves. Er is een trend te zien waaruit blijkt dat gemeente Uden consistent voorzichtig begroot, waarbij vooral dit jaar een opvallend jaar is. In de begroting na wijzigingen werd nog rekening gehouden met een verlies van €4.9 miljoen, waar uiteindelijk een winst wordt behaald van € 4.3 miljoen.

Hierdoor kan geconcludeerd worden in het voorspellend vermogen van gemeente Uden nog ruimte voor verbetering is. Hierbij moet voorop gesteld worden dat 2021 uiteraard een heel 'bijzonder' jaar is geweest. Wat opvalt is dat op 8 van de 10 programma's een voordeel is te zien ten opzichte van de begroting na wijziging (op het niveau van baten en lasten).

De oorsprong van deze forse meevaller zit met name in programma 6, sociaal domein van €2,2 miljoen en programma 9 – Bedrijfsvoering van €3,4 miljoen. Voor programma 6 geldt dat de grootste veroorzaker zit in een daling van de uitkeringsgerechtigde en een compensatieverzoek van BTW bij reïntegratieactiviteiten. Bij programma 9 wordt het voordeel voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het ontvangen gemeentefonds door een aanpassing in de circulaire 2021. De aanpassing van de circulaire is niet meegenomen in de begroting na wijziging gezien deze nog niet beschikbaar was.

Aanbeveling ter verdere verbetering

We adviseren het college om kritisch te kijken naar het voorspellend vermogen. Daarnaast bevelen we aan om te overwegen of de bijgestelde verwachtingen rondom de ruimtelijke projecten meer dan één keer per jaar verwerkt moeten worden in de (begrotings)cijfers, zodat de resultaten financieel kunnen worden bijgesteld.

Figuur 2 Voorspellend vermogen

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Financiële positie
- Observaties jaarverslag**
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Observaties jaarverslag

De kwaliteit van uw jaarverslag is.

- Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar**
Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn.
- Jaarverslag voldoet aan eisen BBV**
In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.
- Kwaliteit paragrafen**
Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. Daarnaast hebben wij de informatiewaarde van de paragrafen beoordeeld. De kwaliteit van de paragrafen is goed.
- Informatiewaarde is goed**
Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag de raad de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein.

Conform voorgaand jaar is door de opzet van de digitale jaarrekening de pdf-versie moeilijker leesbaar. Hierbij zijn verschillende links naar specifieke onderdelen opgenomen. Wij adviseren te onderzoeken of deze koppelingen directer kunnen zodat de overgangen ook digitaal soepeler gaan.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag

Jaarrekening

Verhoogde risico's

Rechtmatigheid

Schattingen

Impact van Covid-19

Fraude en wet- & regelgeving

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Jaarrekening

In dit hoofdstuk geven we een beschrijving voor de verrichte werkzaamheden met betrekking tot de verhoogde risico's, rechtmatigheid en schattingen. Ten slotte staan we stil bij fraude en het niet naleven van wet -en regelgeving.

06

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening

Verhoogde risico's

Rechtmatigheid

Schattingen

Impact van Covid-19

Fraude en wet- & regelgeving

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Verhoogde risico's

Bij de uitvoering van de werkzaamheden ten aanzien van de verhoogde risico's hebben we uitzonderingen of aanwijzingen van frauduleuze activiteiten opgemerkt

In onderstaande tabel geven wij een samenvatting van de bevindingen van verrichte werkzaamheden met betrekking tot de significante en hogere-normale risico's die in ons controleplan zijn vastgesteld. Ten opzichte van ons controleplan hebben wij (geen/de volgende nieuwe) risico's geïdentificeerd.

Risico	Uitkomst controlewerkzaamheden	Risiconiveau
Managementbeïnvloeding: het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekeningen slechts beperken, en niet volledig afdekken, wegens de inherente beperkingen van interne beheersingsmaatregelen. We hebben een data-analyse uitgevoerd op (handmatige) boekingen 2021 voor de gemeente Uden. We hebben uit hoofde van deze test geen ongebruikelijke transacties geconstateerd.	 Normaal Significant
Waardering voorraden: het risico in relatie tot de waardering van de grondexploitaties	Het risico van waardering van de grondexploitaties is doorgaans bij gemeenten een verhoogd risico. Dit komt omdat er veel schattingsposten zijn gemoeid bij deze balanspost. Behalve de parameters (kostenstijging, opbrengstenstijging, etc.) is de waardering gebaseerd op een raming van nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten. We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering en we hebben uit hoofde van deze test geen bijzonderheden geconstateerd.	 Normaal Significant
Rechtmatigheid van de aanbestedingen: het inherente risico van het niet nakomen van aanbestedingsrichtlijnen	De aanbestedingsrichtlijnen zijn complex. Er zijn tijdens onze controle geen onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd.	 Normaal Significant

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening

Verhoogde risico's

Rechtmatigheid

Schattingen

Impact van Covid-19

Fraude en wet- & regelgeving

 Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Rechtmatigheid

Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Is op programma of kredietniveau niet meer besteed dan waar u als raad toe besloten heeft. Op basis van het controleprotocol 2021 zijn de kaders voor de begrotingsafwijkingen door de raad vastgesteld.

Begrotingsoverschrijdingen (op programmaniveau) kunnen dus, in sommige gevallen, als onrechtmatig worden aangemerkt. Onderstaand hebben wij de overschrijdingen opgenomen en weergegeven of deze wel of niet meewegen in ons oordeel bij de jaarrekening.

De spelregels rondom begrotingsrechtmatigheid veranderen vanaf 2022. In het hoofdstuk 'Vooruitblik' geven we inzicht in de gerelateerde ontwikkelingen.

Programma	Lasten werkelijk	Overschrijdingen t.o.v. begroting (na wijziging)	Telt overschrijding mee voor het oordeel?	Toelichting
Programma 7 – Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	14.242.879	228.166	Nee	Overschrijding gaat gepaard met hogere inkomsten.
Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.721.829	1.263.820	Nee	Overschrijding gaat gepaard met hogere inkomsten.
Programma 10 – Bestuur en dienstverlening	6.851.132	819.165	Nee	Overschrijding is passend binnen het bestaande beleid.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Schattingen**
- Impact van Covid-19
- Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het college nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat

deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2021	2020	2021	2020	
Afschrijvingen van materiële vaste activa	5.4	4.7	●	●	Het activabeleid van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebruikelijk in de sector.
De waardering van de materiële vaste activa	96.8	91.1	●	●	Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben en op vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een schoolgebouw) mag niet worden afgewaardeerd. De waardering van het vastgoed met een economische functie hebben we in detail gecontroleerd.
De waardering van de grondexploitaties	30.1	36.4	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. De uitgangspunten die in de berekeningen gehanteerd worden zijn voor zover mogelijk onderbouwd met rapportages van externe partijen.

● Controleverschil

● Optimistisch

● Evenwichtig

● Voorzichtig

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Schattingen**
- Impact van Covid-19
- Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het college nader uitgelicht

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2021	2020	2021	2020	
De juistheid en volledigheid van de onderhoudsvoorziening	18,1	17,7	●	●	Met betrekking tot de voorziening onderhoud hebben wij geconstateerd dat voor een aantal onderhoudsvoorzieningen de huidige meerjaren onderhoudsplannen eenmalig voor een jaar zijn verlengd. Voor de gemeente Maashorst zullen nieuwe plannen worden opgesteld. Wij zijn akkoord met de uitgangspunten van de onderhoudsvoorzieningen.
De waardering van de financiële vaste activa	9,3	11,1	●	●	Wij hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Ook de deelnemingen hebben we specifiek gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van deze deelnemingen en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand gekomen zijn.
De waardering van de APPA voorziening	0,01	0,5	●	●	De voorziening voor wethouderspensioenen (APPA) per ultimo 2021 is onderbouwd door actuariële berekeningen berekend door een externe serviceorganisatie. Door deze organisatie zijn de uitgangspunten uit de circulaire van het ministerie gebruikt. Wij zijn akkoord met deze uitgangspunten.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
  - Verhoogde risico's
  - Rechtmatigheid
  - Schattingen
  - Impact van Covid-19**
  - Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Impact van Covid-19

De impact van Covid-19 voor de jaarrekening(controle) 2021

Het coronavirus heeft geleid tot een onvoorstelbare impact op het openbare leven en op het persoonlijke leven van velen. Van economie tot veiligheid en van cultuur tot het welzijn van inwoners zelf. Dat we moeten toewerken naar een 'nieuwe manier van werken', ondervinden we tot op de dag van vandaag.

Gemeente Uden heeft een specifieke paragraaf ingericht ten aanzien van de impact van Covid-19

Voor specifiek inzicht en monitoring van de impact van de coronacrisis heeft het college van gemeente Uden een paragraaf Covid-19 opgenomen in de jaarstukken. Deze paragraaf geeft de (financiële) gevolgen van de crisis overzichtelijk weer.

Er resteren uiteraard onzekerheden en risico's

Op basis van eerdere compensaties concludeert het college dat het kabinet er in deze overbruggingsfase alles aan doet om de gevolgen voor gemeenten van de coronacrisis zoveel mogelijk te compenseren. Het risico op die onderdelen is daarmee voorsnog beperkt. Dat neemt niet weg dat er een risico bestaat dat deze steun een keer ophoudt dan wel (veel) minder wordt. In de coronaparagraaf én in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de gerelateerde risico's en het verwachte effect op de financiële positie uitgelicht. [Aanvullen met: wat wij daarvan vinden?]

Geen onrechtmatigheden geconstateerd in relatie tot Covid-19

Afgelopen jaar is vanuit de sectorgroep binnen PwC een 'praatplaat' en een 'actieplan' ontwikkeld om u en uw gemeente te ondersteunen in het gesprek over de impact van Covid-19 op de financiële positie en de getrouwheid en rechtmatigheid van transacties van gemeenten en provincies. De aandachtspunten die we voorgaand jaar met elkaar hebben geïdentificeerd gelden nog steeds. In 2021 heeft de gemeente actief opvolging gegeven aan de onderstaande ontwikkelingen

- De onduidelijkheid bij mogelijke onrechtmatigheden met betrekking tot het identiteit met BRP, Suwinet of DigiD vaststelt, is er sprake van een formele onrechtmatigheid zonder financiële gevolgen. Gemeente Uden stelt de identiteit vast door een paspoort of ID-kaart. Derhalve leidt dit niet tot een financiële/formele onrechtmatigheid in 2021 voor de gemeente Uden.
- vaststellen van de identiteit is inmiddels verduidelijkt. Indien de gemeente de In lijn met het M&O-beleid heeft de gemeente Uden aandacht gegeven aan het (zichtbaar) toetsen van IB-signalen gerelateerd aan Tozo- uitkeringen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Rechtmatigheid
- Schattingen
- Impact van Covid-19

Fraude en wet- & regelgeving

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Fraude en wet- en regelgeving

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd. Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

Wij hebben tijdens onze controle bijzondere aandacht besteed aan het proces dat u heeft opgezet om frauderisico's en risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving te identificeren.

In dat kader hebben wij geconstateerd dat u nog niet gestructureerd een frauderisicoanalyse uitvoert. Wij adviseren u minimaal 1 eenmaal per jaar een gedegen frauderisicoanalyse uit te voeren en daarin tevens aandacht te besteden aan risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving en maatregelen op te zetten en te implementeren om risico's te beheersen en te mitigeren.

Onze visie op uw interne controlekader met betrekking tot fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

Fraude is een ernstig maatschappelijk probleem dat burgers, ondernemingen en de overheid financieel benadeelt. Het voorkomen en opsporen van fraude binnen uw organisatie is primair de verantwoordelijkheid van het management en degenen die belast zijn met governance. In dat kader verwachten wij dat u een frauderisicomanagementsysteem heeft geïmplementeerd dat bijdraagt aan het voorkomen en detecteren van fraude. Wij hebben de opzet en de implementatie van de relevante aspecten van het frauderisicomanagementsysteem geëvalueerd, zoals gedragscode en de klokkenluidersregeling, en, voor zover wij dit noodzakelijk achten, de werking getoetst van elementen uit het frauderisicomanagementsysteem. Hierbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd.

Verantwoordelijkheden van het college en de raad

De primaire [verantwoordelijkheid](#) voor het voorkomen en opsporen van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving berust bij degenen die belast zijn met governance van de gemeente (de gemeenteraad) en het college.

Als uw accountant is het [onze verantwoordelijkheid](#) om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevende kader. Door de inherente beperkingen van een controle is het risico onvermijdelijk dat sommige materiële onjuistheden in de jaarrekening onopgemerkt blijven.

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik**
  - Onze controleverklaring
  - Rechtmatigheidsverantwoording
  - Aankomende verkiezingen
  - Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Vooruitblik

In dit hoofdstuk van het verslag bespreken wij de relevante ontwikkelingen die vanaf het jaar 2022 relevant zijn voor uw gemeente. Dat zijn onder meer de veranderende controleverklaring, de komst van de rechtmatigheidsverantwoording en een wijzigingen in (onze) controlestandaarden.

07

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring**
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Aankomende verkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze controleverklaring

Onze controleverklaring wordt uitgebreider op het aspect fraude

Aankomende wijzigingen in de controleverklaring van accountants ten aanzien van fraude en continuïteit

Op 8 december 2021 heeft de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) besloten dat accountants voor jaarrekeningcontroles die vallen binnen het domein van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) vanaf het boekjaar 2022 uitgebreider moeten rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring. Deze wijzigingen zullen ook van invloed zijn op de controleverklaring die wij vanaf 2022 verstrekken.

Ten aanzien van fraude zullen wij op basis van de aangepaste standaard gaan rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Ten behoeve daarvan zal de accountant het fraudepreventieprogramma van de gemeente onderzoeken, waaronder:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door het management uitgevoerde frauderisicoanalyse;
- de maatregelen van interne beheersing die getroffen zijn om specifieke frauderisico's te mitigeren;
- de wijze waarop het management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude;
- het opstellen van een redresplan en uitvoeren en monitoren van de acties.

We raden aan een overkoepelende frauderisicoanalyse op te stellen

Bij de gemeente Uden constateren we dat er in de processen, procedures en interne controles aandacht is ter voorkoming van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik. Ook is er aandacht voor risicomanagement in brede zin, mede in relatie tot de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat er wél nog moet gebeuren is het opstellen van een overkoepelende frauderisicoanalyse. In onze rapportage van interim-bevindingen hebben we aanbevolen om deze op te stellen.

Een editie van PwC's [Spotlight](#) is volledig gewijd aan fraude en het geeft onder andere inzicht in de diverse rollen en verantwoordelijkheden voor verschillende gremia. Ook bevat het handvatten over hoe de ambtelijke organisatie een frauderisicoanalyse kan opstellen.

Daarnaast adviseren we de directie en het college om te beoordelen wat de kwaliteit is van het gehele fraudepreventieprogramma en, indien nodig, tijdig maatregelen te treffen om de kwaliteit van dit programma te verbeteren. De kwaliteit van dit programma is mede bepalend voor de bevindingen die wij in de controleverklaring zullen (moeten) rapporteren.

Wij adviseren de directie en het college tevens om hierover zelf in de risicoparagraaf in uw paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren zodat wij hier in onze controleverklaring naar kunnen verwijzen en de door u gerapporteerde informatie kunnen bevestigen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Rechtmatigheidsverantwoording**
- Aankomende verkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording (1)

De voorbereidingen voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn in volle gang

De kadernota rechtmatigheid 2022 is gepubliceerd

In augustus 2021 is de [kadernota rechtmatigheid 2022](#) verschenen. De commissie BBV geeft in deze nota haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording. De kadernota bevat stellige uitspraken en aanbevelingen die relevant zijn voor uw gemeente. Daarnaast is er voor de raadsleden een hoofdstuk (hoofdstuk 2) waarin op hoofdlijnen uitleg wordt gegeven over het begrip rechtmatigheid en de rollen die de verschillende partijen hebben rondom de toepassing van rechtmatigheid. Wij bevelen u aan om kennis te nemen van dit hoofdstuk.

De rechtmatigheidsverantwoording als katalysator van de IB

Naar aanleiding van bovengenoemde consultatie inzake de Kadernota rechtmatigheid 2022 bleek dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. Daarom heeft de commissie BBV besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een [Notitie paragraaf bedrijfsvoering](#) op te stellen.

Vanuit PwC hebben we recent een '[blog](#)' gepubliceerd over 'De rol van de raad bij de rechtmatigheidsverantwoording' waarin een zestal adviezen wordt geschreven voor raadsleden. Eén van die adviezen is: "Wees helder over de gewenste rapportage door het college". We hebben gemeente Uden eerder geadviseerd om voor te sorteren op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en (bijvoorbeeld) de paragraaf bedrijfsvoering al hierop in te richten. Vanuit de kadernota komen onder andere de volgende stellige

uitspraken naar voren:

- In de paragraaf bedrijfsvoering wordt op basis van de afspraken met de gemeenteraad, aanvullende informatie opgenomen over de individueel geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie het onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gemeente Maashorst zal in 2022 moeten versnellen om de rechtmatigheidsverantwoording vorm te geven

Voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording bent u van plan om te steunen op de interne controles die in de eerste lijn worden uitgevoerd en de review (verbijzonderde interne controles) die in de derde lijn worden uitgevoerd. Gedurende 2021 zijn de controlewerkzaamheden door de interne controle van Gemeente Uden conform het opgestelde controleplan uitgevoerd ter voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording. Het college van de gemeente Uden was in dit overgangsjaar 2021 voornemens een proef rechtmatigheidsverantwoording op te stellen en deze op te nemen in het jaarverslag van de jaarstukken 2021. Dit verslag is echter uitgesteld naar de jaarrekening van 2022. Dit is het moment voor u als raad om te reflecteren op het voorstel van het college en kan u waar nodig nog bijstellen. Gegeven de fusie en problemen in de personele bezetting is de gemeente nog onvoldoende toegekomen aan het verder ontwikkelen op dit gebied. Komende maanden moet en zal hier een versnelling aan gegeven worden.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Rechtmatigheidsverantwoording**
- Aankomende verkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording (2)

Inzicht in de veranderingen en de misverstanden rondom de rechtmatigheidsverantwoording

Wat is er veranderd?

- Het college rapporteert over de rechtmatigheid van de jaarrekening en niet de accountant. De toelichting wordt opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf.
- De raad bepaalt een grens waarboven afwijkingen in de verantwoording moeten worden opgenomen en deze bedraagt maximaal 3%.
- Regels voor begrotingsonrechtmatigheid dienen in de financiële verantwoording te worden vastgelegd.
- De accountant geeft een verklaring bij de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording die daar onderdeel van uitmaakt.
- In het verleden telden getrouwheidsfouten ook als rechtmatigheidsfouten. Voor de rechtmatigheidsverantwoording is dit niet meer het geval; daarin worden alleen rechtmatigheidsfouten toegelicht die afwijkingen zijn van het voorwaarden-, begrotings- of M&O-criterium;
- Gemeente dient bewust controlewerkzaamheden te doen c.q. beter vast te leggen voor onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat zijn de misverstanden?

- Het college wordt nu verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Dit klopt niet. Dit was namelijk al zo, dus dit is niet veranderd.
- De werkzaamheden van de accountant worden minder. Dit klopt niet. Omdat de accountant een getrouwheidsoordeel geeft bij de rechtmatigheidsverantwoording, dient de accountant net zoveel werkzaamheden te verrichten als in het verleden.
- Rechtmatigheidsfouten kunnen nog steeds leiden tot een anders dan goedkeurende controleverklaring. Dat klopt niet. Rechtmatigheidsfouten wegen niet meer mee voor het oordeel van de accountant en kunnen dus ook niet leiden tot een aangepaste controleverklaring. Indien de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording zelf niet kan worden vastgesteld, kan dit impact hebben op de controleverklaring van de accountant.
- Een rechtmatigheidsverantwoording is hetzelfde als een 'In Control Statement'. Dat klopt niet. Een In Control Statement omvat meer aspecten dan rechtmatigheid.
- Het college moet alle afwijkingen toelichten. Dat klopt niet. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college alle afwijkingen toe voor zover die leiden tot een overschrijding van de verantwoordingsgrens (maximaal 3%). In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een toelichting gegeven op alle afwijkingen die uitkomen boven de rapporteringstolerantie (die ook voor de accountantscontrole geldt).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Aankomende verkiezingen
- Wijzigingen standaarden**
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Wijzigingen standaarden

Wijzigingen in accounting en controlestandaarden

Meer focus op het proces van risico-identificatie en -beoordeling

Als onderdeel van onze op risico's gebaseerde controle richten wij ons op de gebieden met het grootste risico op afwijkingen van materieel belang. Als reactie op een evoluerende en steeds complexere omgeving die uw gemeente beïnvloedt, zullen we onze aandacht en inspanning vergroten om uw organisatie en het risico-identificatie- en beoordelingsproces te begrijpen. Hierbij wordt ook specifiek de IT-omgeving en bijbehorende risico's meegenomen. Dit sluit aan bij de doelstelling van de herziene controlestandaard 315, die vanaf dit jaar van kracht wordt. Daarom willen wij uw aandacht vragen voor:

- De kwaliteit van de end-to-end procesbeschrijving, inclusief gerelateerde journalposten.
- De kwaliteit van de risicoanalyse uitgevoerd door het college, waarbij tevens ook een specifieke risicoanalyse wordt uitgevoerd voor het onderwerp fraude.
- De risico's op onrechtmatigheden, als onderdeel van de risicoanalyse.
- Communicatie aan en discussie met de raad over geïdentificeerde risico's.
- De aandacht voor de mate van IT-afhankelijkheid van bedrijfsprocessen en het daaruit voortvloeiende risico.

We zijn meer dan bereid om dit onderwerp en de bijbehorende wederzijdse verwachting te bespreken in afwachting van de samenwerking voor volgend jaar.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van de het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

08

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- **Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

In deze huidige tijd van digitaal samenwerken hebben wij een zeer plezierige samenwerking ervaren en is de communicatie tussen het kernteam jaarrekeningcontrole, de afdeling interne controle en PwC goed verlopen.

Hierbij waren de communicatielijnen kort en dit heeft ertoe bijgedragen dat het over het algemeen een meer gestructureerd proces is geweest. Daarnaast heeft de oplevering grotendeels tijdig plaatsgevonden. We hebben een open en fijne cultuur ervaren.

Belangrijke aandachtspunten tijdens de controle blijft de documentatie voor de controle van het sociaal domein. Dit jaar hebben we stappen gezet door gedurende het jaar de steekproef met de werkzaamheden van de KIC te combineren. Echter blijft er ruimte voor verbetering voor de samenwerking.

Aangezien we voortdurend streven naar een verbetering van het controleproces en onze dienstverlening, evalueren we dit proces graag op korte termijn.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2021 bewaakt en bevestigen dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking

Bijlagen

- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna staan we stil bij onze controle van de Wnt-verantwoording. Vervolgens lichten we de materialiteit toe. Tot slot geven we een update over de verplichte communicatie

09

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er veel SiSa-regelingen bijgekomen. Van de 17 huidige regelingen zijn er 8 nieuw ten opzichte van voorgaand jaar. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de [volgende tabel](#) hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

M&O-beleid Tozo

Binnen de gemeente Uden zijn procedures aanwezig om misbruik en oneigenlijk gebruik te detecteren (met betrekking tot de uitkeringsverstrekkingen Tozo). Wij hebben ten behoeve van onze controle de opzet en het bestaan van de daarin opgenomen beheersingsmaatregelen beoordeeld en hierin geen tekortkomingen gesignaleerd. Voor de afwerking van IB-signalen heeft de gemeente risicogericht de signalen ingedeeld in deelmassa's, waarbij voor de afwikkeling van IB-signalen is gestart met de signalen die het meest waarschijnlijk voor terugvordering van de uitkering zouden zorgen.

Wij hebben uit alle afgehandelde IB-signalen een deelwaarneming getrokken van 15 dossiers om de werking van de procedure van opvolging van IB-signalen te toetsen. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Bij het niet voldoen aan de criteria zijn verstrekte uitkeringen teruggevorderd of is terugvordering in gang gezet.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
1	JenV A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2	JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
3	FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4	BZK C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5	BZK C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
6	BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
7	BZK C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8	OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
9	OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10	SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
11	SWZ G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
12	SWZ G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig zelfstandig ondernemers (TOZO)_gemeentedeel 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
13	SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
14	VWS H4	Regeling Specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
15	VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
16	VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbaden en zwembaden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
17	LNV L5B	Regiodeals 3e tranche	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2021

Als onderdeel van onze controle hebben wij de nalevering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>

Bijlage Wet normering topinkomens (WNT)

U heeft vier topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2021.

Alle topfunctionarissen zijn in loondienst.

U heeft in 2021 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

De WNT is in 2021 beperkt gewijzigd

In 2021 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2020. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €201.000 in 2020 naar €209.000 in 2021.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2021 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2021 van de gemeente Uden:

- Als één van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Uden is dit niet van toepassing gebleken.
- Als de gemeente niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2021 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor x €209.000, dan had deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Uden is dit niet van toepassing gebleken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit**
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Materialiteit

De materialiteit is gedurende de controle toegenomen

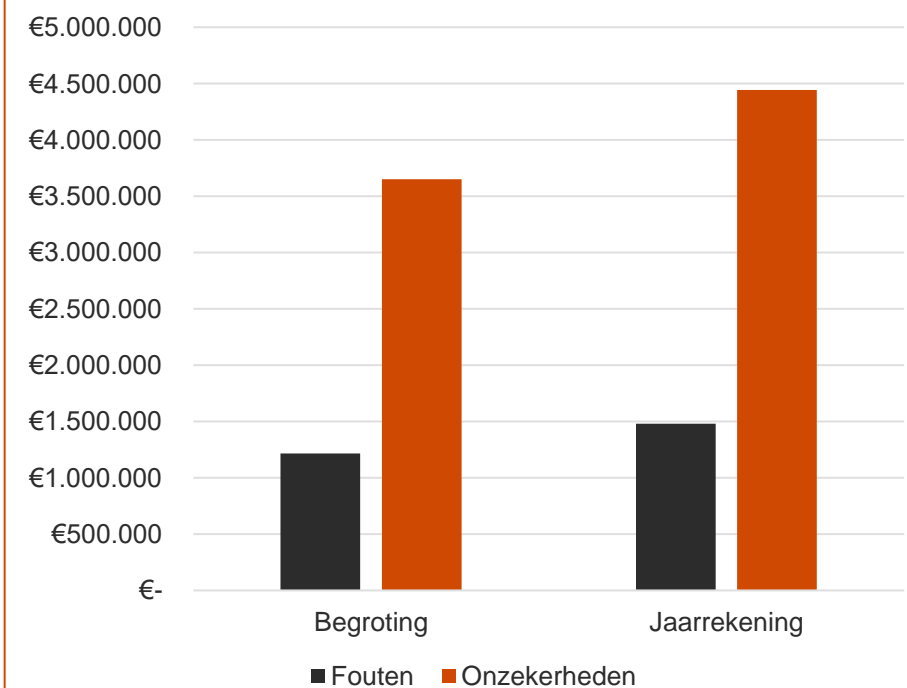
De gehanteerde materialiteit is €1,48 miljoen

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel' wordt toegelicht in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening' in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves. Materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

In ons controleplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van €1,22 miljoen. De materialiteit wordt echter geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar. Aangezien de werkelijke lasten, inclusief dotaties aan de bestemmingsreserves, hoger zijn dan in de programmabegroting op basis waarvan wij onze initiële materialiteit hebben berekend, heeft er op basis van de wettelijke uitgangspunten een verhoging plaatsgevonden naar €1,48 miljoen.

Ontwikkeling van de materialiteit

Figuur X

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Speerpunten
- Ontwikkelingen 2021
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie**
- Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Controleplan	Rapportage interim-bevindingen	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	●		●
De zaken die zijn aangemerkt als kernpunten van de controle	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente [provincie]			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		●	●

Verantwoordelijkheden (1)

Overzicht van verantwoordelijkheden van college en raad met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden het college bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeente en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeente worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (de gemeenteraad) bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het seniormanagement en raad en college passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de gemeenteraad wordt gebracht.
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het college op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

Verantwoordelijkheden (2)

Overzicht van verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten.
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het seniormanagement en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.